

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia.....

w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny

Na podstawie art. 115 ust. 3 ustawy z dnia r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) minimum programowe obowiązujące dla specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny, zwanej dalej „specjalizacją”;
- 2) tryb postępowania w sprawie nadawania stopni specjalizacji i wydawania dyplomów;
- 3) warunki uzyskiwania przez pracowników socjalnych stopni specjalizacji zawodowej;
- 4) sposób przygotowywania prac dyplomowych przez kandydatów ubiegających się o uzyskanie II stopnia specjalizacji zawodowej;
- 5) kryteria, jakim powinni odpowiadać kandydaci na konsultantów prac dyplomowych, wskazani przez podmioty ubiegające się o zgodę ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na prowadzenie szkoleń w zakresie specjalizacji;
- 6) warunki, jakie powinny spełniać podmioty prowadzące szkolenia w zakresie specjalizacji.

§ 2.

Minimum programowe dla I stopnia specjalizacji obejmuje następujące moduły oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację:

- 1) umiejętności interpersonalne w pracy socjalnej - 40 godzin;
- 2) wybrane zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego, karnego i penitencjarnego, administracyjnego, pracy, ubezpieczeń społecznych oraz prawnych regulacji pomocy społecznej - 60 godzin;

¹⁾ Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

- 3) doskonalenie metod i technik pracy socjalnej:
 - a) z osobą,
 - b) z rodziną i grupą,
 - c) ze środowiskiem lokalnym- po 40 godzin;
- 4) etyka pracy socjalnej - 16 godzin;
- 5) metody oraz techniki tworzenia i oceny projektów socjalnych - 24 godziny;
- 6) metody i techniki oceny w pracy socjalnej - 16 godzin;
- 7) pomoc instytucjonalna – typy i funkcje - 24 godziny;
- 8) metody samokształcenia, własny warsztat pracy – 8 godzin.

§ 3.

1. Minimum programowe dla II stopnia specjalizacji obejmuje następujące moduły oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację:

- 1) w zakresie przygotowania ogólnego:

- a) system prawny pomocy społecznej w wybranych państwach, w szczególności w państwach członkowskich Unii Europejskiej, oraz porównanie z polskim systemem prawnym pomocy społecznej - 20 godzin,
- b) praca w zespole - zespołowe rozwiązywanie problemów i konfliktów - 20 godzin,
- c) projekt socjalny - metodyka projektowania, promocja organizacji i działań socjalnych - 20 godzin,
- d) interwencja kryzysowa – podstawy teoretyczne metody i podstawowe umiejętności jej stosowania w pracy socjalnej - 20 godzin,
- e) „wypalenie zawodowe” – psychologiczne skutki i metody przeciwdziałania – 10 godzin,
- f) superwizja w pomocy społecznej– podstawy teoretyczne i modele stosowane w praktyce - 20 godzin,
- g) funkcje i zadania organizacji pozarządowych w pomocy społecznej –

10 godzin,

h) pracownik socjalny jako animator działań w środowisku lokalnym w obszarze pomocy społecznej – 10 godzin,

2) w zakresie przygotowania specjalistycznego , dostosowanego merytorycznie do kierunków pracy socjalnej, o których mowa w ust. 2 i 3:

a) interdyscyplinarna charakterystyka problemu – podstawowe wiadomości o aspektach socjologicznych, psychologicznych, medycznych i ekonomicznych - 60 godzin,

b) metody pracy socjalnej , z uwzględnieniem działań profilaktycznych - 30 godzin,

c) instytucje terapii i wsparcia społecznego dla osób, o których mowa w ust. 2 i 3 – 15 godzin.

2. Szkolenie w zakresie przygotowania specjalistycznego prowadzi się w następujących kierunkach pracy socjalnej:

1) z dzieckiem ;

2) z osobami starszymi;

3) z osobami bezrobotnymi;

4) z osobami z zaburzeniami psychicznymi - chorymi psychicznie;

5) z osobami z zaburzeniami psychicznymi – upośledzonymi umysłowo;

6) z osobami będącymi ofiarami przemocy;

7) z osobami niepełnosprawnymi fizycznie;

8) z osobami uzależnionymi , w szczególności od alkoholu i narkotyków

oraz z rodzinami tych osób.

§ 4.

Szkolenia w zakresie I i II stopnia specjalizacji prowadzi się w formie wykładów, ćwiczeń i warsztatów, z tym że na wykłady przeznaczają się od 50 do 60% godzin szkolenia.

§ 5.

1. O uzyskanie specjalizacji I lub II stopnia mogą ubiegać się pracownicy socjalni zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, a także w podmiotach i

instytucjach, o których mowa w art. 117 ustawy z dnia r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą”, jeżeli wykonują zadania określone w ustawie.

2. Do uzyskania I stopnia specjalizacji pracownik socjalny powinien:

- 1) posiadać co najmniej trzyletni staż pracy w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub w podmiotach i instytucjach, o których mowa w art. 117 ustawy, jeżeli wykonuje zadania określone w ustawie;
- 2) odbyć szkolenie w zakresie specjalizacji I stopnia, obejmujące moduł, o którym mowa w § 2 pkt 2, jeden spośród modułów określonych w § 2 pkt 3 i – zrealizowane w wymiarze co najmniej 100 godzin – moduły wybrane z pozostałych modułów, określonych w § 2, oraz zdać egzamin.

3. Do uzyskania II stopnia specjalizacji pracownik socjalny powinien:

- 1) posiadać I stopień specjalizacji lub ukończone studia magisterskie na kierunkach: pedagogika, politologia, psychologia lub socjologia;
- 2) posiadać co najmniej pięcioletni staż pracy w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub w podmiotach i instytucjach, o których mowa w art. 117 ustawy, jeżeli wykonuje zadania określone w ustawie;
- 3) odbyć szkolenie w zakresie II stopnia specjalizacji oraz zdać egzamin.

§ 6.

1. Pracownik socjalny, ubiegający się o II stopień specjalizacji, po zakończeniu szkolenia przygotowuje pracę dyplomową.

2. W pracy dyplomowej należy przedstawić projekt rozwiązania problemu socjalnego z wybranego kierunku pracy socjalnej.

3. Praca dyplomowa powinna zawierać:

- 1) część teoretyczną, opracowaną na podstawie aktualnej literatury przedmiotu;
- 2) opis problemu socjalnego;
- 3) charakterystykę środowiska lokalnego, w którym wystąpił problem socjalny;
- 4) szczegółowy opis rozwiązania problemu socjalnego.

4. Podmiot szkolący wyznacza konsultanta pracy dyplomowej. Pracownikowi socjalnemu przysługują konsultacje w wymiarze 15 godzin.

5. Pracę dyplomową przedkłada się podmiotowi szkolącemu.

6. Podmiot szkolący wyznacza recenzenta pracy dyplomowej spośród specjalistów z danego kierunku pracy socjalnej.

§ 7.

1. Do egzaminu na I stopień specjalizacji regionalna komisja dopuszcza pracownika socjalnego, który przedłożył zaświadczenie podmiotu szkolącego o ukończeniu szkolenia w zakresie I stopnia specjalizacji.
2. Do egzaminu na II stopień specjalizacji Centralna Komisja dopuszcza pracownika socjalnego, który przedłożył:
 - 1) dyplom I stopnia specjalizacji lub dyplom ukończenia studiów magisterskich na kierunkach, o których mowa w § 5 ust. 3 pkt 1;
 - 2) zaświadczenie podmiotu szkolącego o ukończeniu szkolenia w zakresie II stopnia specjalizacji;
 - 3) pracę dyplomową, o której mowa w § 6, i recenzję tej pracy Centralnej Komisji, co najmniej na miesiąc przed terminem egzaminu.

§ 8.

Po zdaniu egzaminu, o którym mowa w § 7, pracownik socjalny otrzymuje dyplom I lub II stopnia specjalizacji, który zawiera odpowiednio:

- 1) nazwę regionalnej komisji lub Centralnej Komisji, która przeprowadziła egzamin i podstawę prawną jej działania;
- 2) imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia pracownika socjalnego oraz jego fotografię,
- 3) uzyskany stopień specjalizacji;
- 4) nazwę miejscowości i datę złożenia egzaminu;
- 5) numer w rejestrze, o którym mowa w art. 114 ust. 3 pkt 3 i art. 115 ust. 2 pkt 3 ustawy;
- 6) podpis pracownika socjalnego;
- 7) podpisy przewodniczącego i członków regionalnej komisji lub Centralnej Komisji;
- 8) pieczęć urzędową urzędu marszałka, właściwego ze względu na siedzibę regionalnej komisji albo ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 9) wykaz modułów, które były przedmiotem szkolenia łącznie z liczbą godzin ich realizacji.

§ 9.

Kandydaci na konsultantów prac dyplomowych na II stopień specjalizacji powinni posiadać:

- 1) ukończone studia magisterskie na kierunkach, o których mowa w § 5 ust. 3 pkt 1;
- 2) stopień naukowy, ukończone studia podyplomowe lub ukończone inne formy szkolenia podnoszące kwalifikacje;
- 3) co najmniej siedmioletnią praktykę w pracy socjalnej zgodną z kierunkiem pracy socjalnej stanowiącym przedmiot szkolenia w zakresie II stopnia specjalizacji lub w kształceniu w zakresie pracy socjalnej.

§ 10.

Podmiot szkolący powinien spełniać następujące warunki:

- 1) posiadać szczegółowy program szkolenia, uwzględniający minimum programowe, o którym mowa odpowiednio w § 2 i 3, łącznie z wykazem tematów ćwiczeń i warsztatów oraz listą literatury dla każdego modułu objętego minimum programowym; program szkolenia może dotyczyć szkolenia w zakresie I stopnia specjalizacji, II stopnia specjalizacji w zakresie przygotowania ogólnego lub przygotowania specjalistycznego albo szkolenia w zakresie I i II stopnia specjalizacji;
- 2) dysponować kadrą wykładowców posiadających:
 - a) ukończone studia magisterskie na kierunkach, o których mowa w § 5 ust. 3 pkt 1, lub na kierunku prawo,
 - b) stopień naukowy, ukończone studia podyplomowe lub ukończone inne formy szkolenia podnoszące kwalifikacje,
 - c) trzyletnią praktykę w zakresie kształcenia lub doskonalenia pracowników socjalnych;
- 3) w przypadku prowadzenia szkolenia w zakresie II stopnia specjalizacji posiadać co najmniej czterech konsultantów prac dyplomowych;
- 4) posiadać co najmniej salę wykładową i dwie sale do przeprowadzania warsztatów i ćwiczeń wyposażone w techniczne środki nauczania.

§ 11.

Szkolenia w zakresie I stopnia specjalizacji, prowadzone w dniu wejścia w życie rozporządzenia, prowadzi się do czasu ich ukończenia na dotychczasowych warunkach.

§ 12.

Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 października 2001 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (Dz. U. Nr 120, poz. 1292).

§ 13.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI, PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Uzasadnienie

Wydanie rozporządzenia wynika ze zmiany upoważnienia do jego wydania w związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej. Obecne rozporządzenie wiąże się z koniecznością wykonania przez Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej upoważnienia zawartego w przepisie art. 115 ust. 3 ustawy z dnia o pomocy społecznej (Dz.U. Nr, poz.).

Treść upoważnienia zawartego w przepisie art. 115 ust. 3 nowej ustawy o pomocy społecznej nie uległa zmianie w stosunku do treści upoważnienia w art. 49 ust. 3 dotychczas obowiązującej ustawy, na podstawie którego wydano obowiązujące rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 października 2001 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (Dz. U. Nr 120, poz. 1292).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Skutki finansowe regulacji.

Rozporządzenie nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

2. Podmiot, na które oddziałuje akt normatywny oraz wpływ regulacji na system edukacji i rynek pracy.

Specjalizacja w zawodzie pracownik socjalny adresowana jest do czynnych zawodowo i posiadających odpowiedni staż pracy pracowników socjalnych. W trakcie szkolenia pracownicy ci mają możliwość dogłębnego poznania wybranego zakresu specjalizacji oraz odbycia konsultacji z doświadczonym konsultantem podczas opracowywania pracy dyplomowej. Ustalone zakresy szkolenia specjalistycznego są zgodne z aktualnymi kierunkami pracy socjalnej, zaś metodyka przeprowadzania szkolenia uwzględnia możliwość dostosowania wybranego kierunku specjalizacji do potrzeb lokalnych, co stwarza możliwość rzeczywistego podniesienia kwalifikacji zawodowych pracowników socjalnych.

3. Wpływ projektu aktu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się wpływu projektu aktu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionalny.

4. Wpływ regulacji na system rejestracji i statystyki.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na system rejestracji i statystyki.